

Veileder for risikobasert kontroll av tilskudd til skogkultur og utbetalinger fra skogfond

VEILEDER 01:2019

Rapport:	Veileder for risikobasert kontroll av tilskudd til skogkultur og utbetalinger fra skogfond
Avdeling:	Ressurs og areal
Dato:	19.12.2018
Ansvarlig:	Seksjon skog og kulturlandskap v/Ahmed Siyad
Bidragstere:	Seksjon skog og kulturlandskap v/Per Guldbland Solli, Per Olav Rustad, mfl.
Rapport-nr.:	01 2019
Forsidebilde:	Ahmed Siyad

Innhold

Innhold	2
Kommunens oppgaver	3
Ordningene som dette dokumentet gjelder for	3
Krav til omfang av kontroll	3
Kontroll i saksbehandlingen	3
Risikobasert feltkontroll – utvalg av kontrollfelt.	4
Hva skal feltkontrollen inneholde?	5
Registrering av gjennomførte feltkontroller i ØKS	6
Tidspunkt for feltkontroll.	6
Vedlegg	7
Eksempel på risikoindikatorer i en kommune	7

Veileder for risikobasert kontroll av tilskudd til skogkultur og utbetalinger fra skogfond

Kommunens oppgaver

Kommunene skal hvert år utarbeide en risikobasert kontrollplan som beskriver planlagt kontrollarbeid i kommunen. Kontrollplanen skal bygge på en risikovurdering av ordningene. Lokale retningslinjer for tildeling av tilskuddsmidler skal også inngå i denne risikovurderingen. I kontrollplanen kan de forskjellige tiltakene innenfor en ordning ende opp med ulik risiko.

I kontrollplanen skal kommunen skrive opp de risikoindikatorene som fører til at de må gjennomføre en feltkontroll av søknadsopplysningene.

Ordningene som dette dokumentet gjelder for

Dette dokumentet beskriver kommunenes kontroll med søknader ihht § 4 i Forskrift om Nærings og miljøtiltak i skogbruket og utbetalingskrav ihht Forskrift om skogfond o.a. for

- Tilskudd til skogkulturtiltak
- Tilskudd til tettere planting som klimatiltak
- Tilskudd til gjødsling som klimatiltak
- Krav om utbetaling fra skogfond til skogkulturtiltak
- Krav om utbetalinger fra skogfond til veitiltak som ikke er tilskuddsberettiget (eks. veivedlikehold).

Krav til omfang av kontroll

Alle søknader skal behandles slik dette er beskrevet i avsnittet «Kontroll i saksbehandlingen» nedenfor. Kommunen skal i tillegg gjennomføre risikobaserte feltkontroller på minimum 5 % av alle omsøkte tiltak hvert år. Alle kommuner skal gjennomføre minst 3 feltkontroller årlig. Dersom risikovurderingen tilsier det, bør flere enn 5 % av tiltakene kontrolleres.

Et tiltak definerer vi i denne sammenhengen som en registreringslinje i søknadsskjemaet eller i fagsystemet (i praksis kan en søknad inneholde flere tiltak). Dette tiltaket finnes videre igjen som en posteringslinje i skogfondsregnskapet, og som en linje på kontoutskriften som sendes til skogeier.

Kontroll i saksbehandlingen

Kommunen skal kontrollere at alle søknadene er fullstendig utfylt.

Det er viktig at kommunen sjekker at

- det er oppgitt kostnad på hvert tiltak
- all statistikkinformasjon er registrert (antall, areal, underkoder)
- kostnader knyttet til arbeid utført av andre enn søkeren er dokumentert med kopi av faktura
- vedlegg (f.eks. kart eller timeliste for eget arbeid) finnes der det er krav om dette
- søknaden er signert av skogeier

Kommunen kan ikke behandle søknader før de er fullstendige. Ufullstendige søknader skal avvises, eller de kan sendes i retur til søker for komplettering.

Når søknaden er fullstendig utfylt og nødvendig dokumentasjon er vedlagt, skal kommunen gjøre en vurdering av søknadsopplysningene og avgjøre om et vedtak kan fattes nå. Kommunen skal

- gjøre en rimelighetsvurdering av kostnadene (opp mot lokale normer og hva som er økonomisk forsvarlig)
- gjøre en enkel vurdering av om tiltakene er økologisk og faglig forsvarlige
- sjekke innholdet i søknaden opp mot risikoindikatorerne i kontrollplanen, og ut fra dette bestemme om det skal gjennomføres en feltkontroll før endelig vedtak fattes.

Dersom siste punkt tilsier at det skal gjennomføres en feltkontroll, gjøres dette som beskrevet nedenfor. Hvis ikke kan vedtak fattes og saken avsluttes.

Risikobasert feltkontroll – utvalg av kontrollfelt.

Feltkontroll skal gjennomføres for de tiltakene som kommunen har vurdert til å ha størst risiko for feil. For å kunne risikovurdere de ulike tiltakene må kommunen sette opp en liste med prioriterte risikoindikatorer.

*En **risiko** er en hendelse som kan påvirke vår måloppnåelse negativt hvis den inntreffer. Når vi vurderer risiko skal vi anslå hvor stor sannsynlighet det er for at hendelsen inntreffer, og hvor stor konsekvens hendelsen får hvis den inntreffer.
Risiko beskrives slik: Risiko = sannsynlighet x konsekvens*

*En **risikoindikator** skal beskrive hvilke opplysninger som kan være heftet med risiko. Ved fastsetting av kontrollplan bestemmer kommunen gjennom sin risikovurderingen hvilke indikatorer som skal resultere i feltkontroll. Disse indikatorene omtales som **kontrollpunkter**.*

Fylkesmannen har i oppgave å veilede kommunene om risikobasert kontroll på landbruksområdet. Kommunene bes ta kontakt med fylkesmannen dersom de har behov for bistand/hjelp.

Det finnes flere rapporter i ØKS som viser kostnadsnivået på forskjellige skogkulturtiltak. Ldir anbefaler kommunene å bruke rapportene for å komme fram til de konkrete summer for risikoindikatorerne.

Risikoindikatorerne klassifiseres etter alvorlighet (rød/gul/grønn), og følgende områder er satt opp som eksempel på aktuelle forhold som kommunen bør vurdere når de skal utarbeide sin kontrollplan (listen er ikke uttømmende).

Tiltak som bør kontrolleres

- Tiltak med høy total kostnad
- Søkere som tidligere har hatt avvik ved kontroll
- Tiltak som det er usikkert om er økonomisk forsvarlig. (F.eks. tiltak med høye enhetskostnader).
- Tiltak som det er usikkert om er økologisk forsvarlig. (F.eks. tiltak som er utført i områder med viktige miljøverdier).
- Tiltak som det er usikkert om er skogfaglig forsvarlig. (F.eks. tiltak hvor det er tvil om profesjonaliteten i utførelsen).

Tiltak som kan kontrolleres

- Tiltak med enhetskostnader som er høyere enn det som er normalt i området
- Tiltak som er utført av skogeier (eget arbeid eller egne ansatte)

Tiltak der kontroll ikke er nødvendig

- Ingen avvik er registrert etter gjennomgang av punktliste under «Kontroll i saksbehandlingen»
- Dersom kommunen ikke finner tilstrekkelig antall tiltak som skal kontrolleres fordi de havner på rødt/gult, kan det være aktuelt å plukke ut tiltak som havner på grønt.

Hvert tiltak som kommunene saksbehandler skal vurderes opp mot de risikoindikatorene som kommunen har definert i sin kontrollplan. Resultatet av denne vurderingen avgjør hvilke tiltak hvor kommunen skal gjennomføre feltkontroller.

Når kommunen saksbehandler søknadene/utbetalingskravene skal listen med risikoindikatorer ligge ved siden av, slik at det er enkelt for kommunen å velge ut sakene med høy risiko.

Vedlagt dette dokumentet ligger et eksempel på risikoindikatorer i en kommune

Hva skal feltkontrollen inneholde?

I fagsystemet ØKS skal kommunen registrere gjennomførte feltkontroller. Hva kommunen skal kontrollere i en feltkontroll vil variere ut fra hvilket tiltak som er gjennomført, men noen eksempler kan være at kommunen

- Kontrollerer i felt at tiltaket som er registrert i søknaden stemmer med det som faktisk er gjennomført
- Kontrollerer i felt at omfanget av tiltaket som er gjennomført (antall og areal) stemmer med det som framkommer i søknaden. (for eksempel dokumentere ved måling på prøveflater).
- Kontrollerer i felt at underkodene som søker har registrert stemmer.
- Kontrollerer i felt at søker har tatt nødvendige miljøhensyn ved gjennomføring av tiltaket.

Registrering av gjennomførte feltkontroller i ØKS.

Alle gjennomførte feltkontroller skal registreres i ØKS som 'NMSK-kontroller'. Det er laget en egen beskrivelse for hvordan kontrollene skal registreres, og denne finner du i dokumentet [Dokumentasjon av kontroll i ØKS og WebSkas](#).

Kommunene bør registrere feltkontrollene umiddelbart etter at de er gjennomført. Alle feltkontrollene må registreres innen utgangen av kalenderåret de er gjennomført.

Tidspunkt for feltkontroll.

Kommunen skal, så langt det lar seg gjøres, gjennomføre feltkontrollene før utbetaling av skogfondsmidler og før behandling av eventuell søknad om tilskudd. Dette er viktig for å sikre at tiltakene er i henhold til opplysninger gitt i søknad, og at tiltakene oppfyller vilkårene for tilskudd.

Dersom dette ikke allerede er gjort, bør det fattes vedtak i saken så snart feltkontrollen er gjennomført.

Vedlegg

Eksempel på risikoindikatorer i en kommune

Dette eksempelet viser risikoindikatorer for en tenkt kommune som har gjennomført risikovurdering av tilskuddsordningene, og kommet frem til at planting og avstandsregulering skal være fokusområder i årets feltkontroller.

Det finnes i tillegg noen mer overordnede kriterier som angår flere (alle) tiltak. Husk at de oppgitte prisene og hogstklassene KUN ER EKSEMPLER, og at kommunen må tilpasse disse til lokale forhold.

Tiltak: Planting og avstandsregulering

Fargeindikator	Betydning	Konkrete risikoindikatorer
	Kommunen skal gjennomføre feltkontroll	<ul style="list-style-type: none"> Tiltak som har total kostnad over 100 000 kr (Ikke gjødsling) Eget arbeid med pris over 550 kr/time. Søker har tidligere hatt avvik ved kontroll Avstandsregulering i bestand som er i HKL3
	Kommunen skal vurdere å gjennomføre feltkontroll	<ul style="list-style-type: none"> Nyplanting med pris over kr 10,00 pr plante Suppleringsplanting med kostnad over kr 7,00 pr plante
	Kommunen trenger ikke å gjennomføre feltkontroll med mindre 5 %-kravet ikke er oppfylt.	<ul style="list-style-type: none"> kun stikkprøve kontroll, dersom det ikke finnes saker/tiltak som havner på gult/rødt

LANDBRUKSDIREKTORATET OSLO

POSTADRESSE:
Postboks 1450 Vika, 0116 Oslo

BESØKSADRESSE:
Stortingsgt. 28, 0161 Oslo

TELEFON: 78 60 60 00

E-POST: postmottak@landbruksdirektoratet.no

LANDBRUKSDIREKTORATET ALTA

BESØKSADRESSE:
Løkkeveien 111, 9510 Alta

www.landbruksdirektoratet.no